

نقد و معرفی چند کتاب

چند نکته درباره‌ی صنعتگری در تاریخ ایران

علی حسوری

آنچه در زیر می‌خوانید بخش "جوانمردان و تاریخ" کتابی است زیر چاپ که هدف آن تعیین برخی از علت‌های عقب‌ماندگی اهل حرفه و صنعتگری در ایران است. بی‌چنین کارهائی درک درست از تاریخ ایران و در نتیجه فهم علل عقب‌ماندگی ما ممکن نخواهد شد. بویژه که برخی از این عوامل هنوز کم و بیش در کشور ایران موثرند یا دست‌کم برنوع دید و فهم توده‌ی مردم و حتی بسیاری از تحصیل‌کردگان ما اثر گذاشته‌اند. امیدوارم نظیر این بحث‌ها ادامه یابد و به حل مسائل تاریخی ایران کمک کند.

ارزش کار و فن در دوره‌ی ساسانی

این روشن است که حکومت ساسانی نظر خوبی با اهل کار و فن نداشت و این راه، از داستان کفشگر در شاهنامه می‌توان دریافت. این که واژه کفشگر هم‌ردیف توهین بوده است فراوان در ادبیات فارسی نشانه دارد.

برای نمونه اشاره‌ای را که در مینوی خرد، بخش سی و یکم در مورد اهل حرفه هست گواه می‌آوریم:

۱ «پرسید دانا از مینوی خرد ۲- که خویشکاری صنعتگران و مزدوران چیست؟ ۳- مینوی خرد پاسخ داد ۴- وظیفه‌ی مزدوران این است ۵- که آن کار که ندانند دست بدان نبرند ۶- و آنچه دانند خوب و با دقت انجام دهند ۷- و مزد به داد خواهند ۸- چه کسی که کاری را

نداند و به آن دست زند، شاید آن کار تباه شود یا ناکرده بر جای ماند و حتی اگر آن مردی را که کار از آن او است بسیار خشنود کند، با این همه آن گناه بر او باشد». (۱)

توجه می‌کنیم که حتی رضایت صاحب کار کافی نیست و شخص نباید کار خود را عوض کند. نمونه‌ی چنین سخنانی را در رساله‌های جوانمردان خواهیم دید که در آنجا گشوده‌تر و آشکارتر است.

لحن منفی نوشته‌های ساسانی در مورد اهل حرفه همه نشانه‌ی بدبینی نسبت به کارگران و صنعتگران و رفتار احتیاط‌آمیز با آنان است. علت آن است که حکومت ساسانی دارای سرشت‌زمیندارانه است و نه شهری. شهرهای ایران در این دوره گسترش بسیار یافت، اما همراه آن چیزی در نگاه حکومت به شهر دیگرگون نشد. ناگزیر به شهر و گسترش آن و پدیدآمدن بازارهای بزرگ و سازمان‌های صنفی‌مانند، با بدبینی نگاه می‌کردند و می‌اندیشیدند که گویا چیزی دارد از اختیار خارج می‌شود که به هر شکل باید آن را مهار کرد.

حکومت ساسانی تسلط بر صنعتگران را با ابزار توهین و تحقیر آنان از یک سو و با مجرم شمردن آنان از سوی دیگر پیش برده است. این کار بویژه با استفاده از باورهای مذهبی و تغییر دادن کار عادی یا حقوقی به کاری مذهبی، بهانه‌ی بهتر و بیشتری برای کنترل آنان به دست می‌داد. این بدان معنی بود که کار عادی را ذاتاً به جرم می‌آمیخت و آنگاه جرم شغلی را به جرم مذهبی تغییر و مجرم را بجای دادگاه به دست مذهب می‌داد و این روشن است که رفتار مذهبی با مجرم غیر از رفتار حقوقی با او است، زیرا در مذهب هر کسی که مذهبی باشد خود را محق به نه تنها اظهار نظر بلکه دخالت می‌داند و در نتیجه مجرم مذهبی گرفتار غوغای

عام می‌گردد که بسیار خطرناک است. رفتار توده‌ی مردم با مجرم، آن‌هم در جامعه‌های عقب‌افتاده به مراتب وحشیانه‌تر و نسنجیده‌تر است.

اهل حرفه در دوره‌ی اسلامی

در دوره‌ی اسلامی کارهای دوره‌ی ساسانی ادامه یافت و به آن فهرست افزوده شد که کم نشد. این افزایش را در همین رساله‌های جوانمردی می‌توان دید. نشانه‌های فراوان داریم که شهرها گسترش یافت تا حدی که نمونه را، نیشابور پیش از حمله‌ی مغول در حدود یک میلیون و دویست هزار نفر جمعیت داشت. این رونق علاوه بر رشد طبیعی، علت دیگری هم داشت و آن از هم پاشیدگی اندک اندک سامان دهقانی و جای‌گیری سامان اقطاعی بجای آن، بویژه با روی کار آمدن ترکان بود. در این باره باید اندکی گفتگو کرد.

چنان که می‌دانیم در دوره‌ی ساسانی ایران دارای مناسباتی بود متکی بر زمینداران بزرگ، به همراه زمینداران کوچکتری که دارائی ایشان به ارث می‌رسید. سردمداران این نظام با کارگران مزدور و در حد برده، کشاورزی کشور را به عهده داشتند. این نظام، پس از اسلام کم و بیش دست نخورده بازماند و نمونه را می‌دانیم که فردوسی دهقان بوده و از درآمد دارائی خود زندگی آسوده‌ای داشته است. روشن است که توده‌ی کشاورزان آسوده نبوده‌اند.

این سامانه با پیروزی ترکان به هم ریخت و سامانه‌ی دیگری جای آن را گرفت که به آن نظام اقطاعی می‌گویند. اقطاع، پاره پاره کردن زمین‌های بسیار بزرگ، کشاورزی و دادن آن به شاهزادگان، دیگر اعضای خانواده‌ی شاهی، امیران و فرماندهان بود. روشن است که این‌ها چون عادت به کشاورزی نداشته‌اند و هیچگاه تن به کار نداده‌اند، می‌بایست

زمین خود را به دیگری می‌دادند و به زور شمشیر از آن بهره‌کشی می‌کردند. گذشته از این، داشتن اقطاع به معنی داشتن قدرت بود و هرگاه که قدرت کسی از میان می‌رفت، زمینش هم مالک دیگری می‌یافت. در نتیجه سامان اقطاعی بر عکس نظام دهقانی که ارثی بود، چندان پایدار نبود و با تغییر شاه، رشد فرزندان شاهان، قدرت گرفتن وزیرانی مانند خواجه نظام الملک، نفوذ همسر(ان) شاه و با شتاب، دگرگون می‌شد. به این ترتیب سامانه اقطاعی به زبان کشاورزی و در نتیجه به نفع شهرنشینی بود. یکی از علت‌های گسترش شهرنشینی در دوره پیش از مغول همین است. از همین جا هم هست که رساله‌های جوانمردی پدیدار و در پایان دوره بسیار می‌شود.

تاریخ‌نگارانی که به این مسائل پرداخته‌اند به این جنبه از نتیجه‌های کار اقطاع توجه نکرده‌اند. مانند آن لمبتون، که اگرچه در این زمینه کار خوبی کرده است (۱۳۷۲) اما به درک رابطه بالا موفق نشده است. خلیفه الناصرالدین‌الله که سپاه مغول را برای حمله به ایران تشویق می‌کرد خود از جوانمردان و حتی پیشوای ایشان بوده، گروهی را کسوت جوانمردی بخشیده و نوشتن رساله‌های جوانمردی از جمله در زمان او رونق یافته است. (۲) در این رساله‌ها چنان که خواهیم دید برخی از اهل حرفه و از جمله بافندگان را خوار شمرده‌اند.

ارزش حرفه و فن در دوره اسلامی

نگاه اسلام به هر چیزی فقهی است و فقه اسلامی دارای دو جنبه است:

۱- بخشی که از خود دین گرفته شده و در آن چون و چرا نبوده است، مانند شرعیات اسلام که البته بی‌سابقه هم نیست.

۲- بخشی که در اسلام و در عربستان

موردی نداشته است، (مانند حقایق، حق چرا، یاری، اوقاف و...) و در نتیجه دنباله فقه زردشتی است و در آن به همان شکلی اهل حرفه را نگریده‌اند که در دوره ساسانی. آن لمبتون این دوگانگی را در دو نوع حقوق شرعی و عرفی دیده است (۳)، که نگاه نادرستی نیست، اما سرشت تاریخی این دوگانگی را نمی‌رساند. به همین دلیل او ناگزیر توضیح می‌دهد که "البته تمایز میان این دو حقوق به هیچ‌وجه روشن نیست". (۴) علت این است که لمبتون نه آگاهی درستی از دوره ساسانی دارد و نه از ریشه حقوق اسلامی. ما این دوگانگی را با توجه به ریشه تاریخی آن لازم داریم تا بتوانیم رفتاری را که در طول زمان نسبت به اهل حرفه شده است، گزارش کنیم. این رفتار نه در سرشت زردشتی‌گری است و نه اسلام. در نگاه حکومت نهفته است که خاستگاه زمیندارانه دارد. (و فقه اسلامی هم گاهی تحت تاثیر حکومت‌ها است). می‌توان پرسید که چرا این همه سفارش در درستکاری اهل حرفه شده است و نه کشاورزان؟ البته کشاورزان هم غیرمستقیم از این وضع تاثیر می‌گرفته‌اند. مهم این است که همیشه تاکید بر اهل حرفه است. به این سخنان خواجه نظام الملک توجه کنید: «سلطان به هر شهری محتسبی باید بگمارد تا ترازوها و نرخ‌ها راست دارند و خرید و فروختها دانند تا در آن راستی رود و هر متاعی که از اطراف آرند و در بازارها فروشند احتیاط تمام کند تا غشی و خیانتی نکنند و سنگها راست دارند و امر به معروف و نهی از منکر به جای آرند و پادشاه و گماشتگان باید که دست او قوی دارند که یکی از قاعده مملکت و نتیجه عدل این است و اگر جز این کنند درویشان در رنج افتند و مردم بازارها چنان که خواهند خرد و چنان که خواهند

فروشند و فضل جوی مستولی شوند و فسق آشکارا شود و کار شریعت بی‌رونق گردد». (۵)

افضل الدین کرمانی سیاست را معنی می‌کند و در این بحث اهل حرفه را در پایان فهرست خود جای می‌دهد: «معنی سیاست آن باشد که پادشاه طبقات مردم را از ابناء ملک و شرف و ارباب انساب و اصحاب احساب و علماء و اهل فضل و عباد و اهل صلاح و دهاقین و ارباب ضیاع و تجار و محترفه...». (۶)

گذشته از پایه‌های مذهبی حقوق و فقه اسلامی و بهره‌برداری از همه امکانات دوره ساسانی، در این دوره عرفان هم به دین افزوده شد و ابزار ظریف‌تری برای کنترل اهل حرفه پدید آمد.

گذشته از این کوشیدند تا از آئین‌های ایاری و جوانمردی هم که در دوره ساسانی مخفیانه و دور از چشم موبدان و ماموران ساسانی باقی مانده بود استفاده کنند و آن را هم نه به ایران کهن بلکه به اسلام پیوند زنند. اما برای آن که رابطه این رساله‌ها با اندیشه‌های پیش از اسلامی بهتر فهمیده شود. اشاره‌هایی به رابطه برخی از باورها، کارها و ابزارهای جوانمردان با همانندانشان در دوره ساسانی می‌کنیم:

در این که ایاری ریشه ایرانی، پیش از اسلامی و به احتمال بسیار در آئین مهر دارد، کم و بیش در میان پژوهشگران هماهنگی هست، گرچه گروهی در این زمینه بسیار محافظه‌کارند. این گرایش در ایران از زمانی بیشتر شده است که مهرداد بهار بستگی ورزش باستانی را به آئین مهر نشان داد (بهار ۱۳۶۰). در نوشته‌های فارسی میانه هم اشاره‌هایی به راهزنان جوانمرد شده و البته کار آنان را زشت شمرده‌اند. در مورد دیگری متنی داریم که در آن به گوسفندان همان

Live Working or Die Fighting
How the working Class Went
Global
By: Paul Mason
Vintage Books

کار کردن و بودن
یا مبارزه کردن و مردن
چگونه طبقه کارگر جهانی شد
نویسنده: پل میسون

کن لوچ کارگران سوسیالیست سینما درباره این کتاب نوشته است: «این کتاب داستان گذشته‌ی ما را که برای درک دوران کنونی حیاتی است بیان می‌کند. این کتاب پاسخ خوبی به آنهایی است که می‌گویند پس طبقه‌ی کارگر کجاست؟ کتاب پل میسون فوق‌العاده است.»

گرگ پلاست نویسنده کتاب مشهور «دیوانه‌خانه‌ی مسلح» درباره این کتاب گفته است: «اگر کتاب پل میسون را نخوانده‌اید اصلاً نمی‌دانید که در این سیاره چه می‌گذرد، پس نادان نمیرید. او آدم جسوری است: از بولیوی تا چین و از آنجا تا منچستر، او داستان‌هایی از کارگران جنگجو بیان می‌کند که انگار شما نباید آن‌ها را می‌دانستید. این اثر بی‌نظیر، جذاب و تیزبینانه است. ای کاش من این کتاب را نوشته بودم.»

Property and Progress:
The Historical Origins and Social
Foundations of Self-Sustaining
Growth
Robert Brenner

مالکیت و توسعه:
منشا تاریخی و مبانی اجتماعی رشد
خودپو
نویسنده: رابرت برنر

مالکیت و توسعه در بر گیرنده ی

دموکراسی در برابر سرمایه‌داری
تجدید حیات ماتریالیسم تاریخی

نویسنده: اِن میک سینزود
برگردان: حسن مرتضوی
نشر بازتاب‌نگار

یکی از مهم‌ترین تحریف‌های تاریخی که به دست نظریه‌پردازان جهان سرمایه-داری صورت پذیرفته است، مفهوم «دموکراسی» است. آن‌ها با توسل به عام‌جلوه‌دادن و جداسازی مفهوم واژه‌ی «دموکراسی» از معنای تاریخی - طبقاتی آن، اینطور وانمود می‌کنند که پارلمان‌تاریسم بورژوازی یگانه شکل حکمرانی «دموکراتیک» است. این دسته از ایدئولوگ‌ها مدعی‌اند که «حقوق دموکراتیک» از بدو پیدایش نهاد "پارلمان" گوهر ازلی لیبرالیسم و میراث نظری و جزء جدایی‌ناپذیر پارلمان در غرب بوده است. به ویژه پس از فراموشی مفاهیم تاریخی - طبقاتی مارکسیستی از «دموکراسی» و روی کار آمدن سلطه‌ی نظری سوسیالیسم دموکراسی (و سپس استالینیستی) در جنبش سوسیالیستی، نظریه‌پردازان بورژوا به سادگی توانسته‌اند این دروغ بزرگ تاریخی را مبدل به یک برداشت جاافتاده‌ی اجتماعی سازند که حتی توسط بسیاری از فعالان سوسیالیست نیز پذیرفته شده است.

کتاب «دموکراسی در برابر سرمایه‌داری» یکی از آثار بسیار مهم در ادبیات معاصر سوسیالیستی پیرامون «دموکراسی» است که به افشای این «میراث» دروغین دموکراسی لیبرالی پرداخته و جنبه‌هایی از تفاوت‌ها و تضادهای تاریخی «دموکراسی» با سرمایه‌داری را به نقد و چالش کشیده است.

سفارشی شده است که به جوانمردان برای تحمل و بردباری گفته می‌شده است (۷):

۱- جائی پیداست (موردی آشکار هست) که هر مزد به گوسفندان گفت که: "تن به گیتی دهید تا همانا مردم شما را بخورند." ۲- و گوسفندان، بدی را که اکنون از مردمان بدیشان می‌رسد، آنگاه به مینو دیدند، با هر مزد بسیار نبرد و پیکار (بگو مگو) کردند. ۳- پس هر مزد با ایشان پیمانی کرد که تن بدهید، آنچه گناه کنید پس بر شما نباشد، اما تن ندادند. ۴- پس گوسفندان گفتند: "گناهی که ما کنیم بر چه کسی باشد؟" ۵- هر مزد گفت: "آن که گوشت شما بخورد و دست به گناه دارد، همه گناهی که گوسفند کند بر او باشد. ۶- زیرا (هم) کسی که ماهی کوچکی را خورده باشد، گناه کند و هم اگر مردی شتری را بکشد، پس بر او است ... (۸)

به این شکل انسان ذاتا گناهکار شمرده می‌شود (چنان که در اسلام و دین‌های ابراهیمی انسان گناهکار است) و حکومت همچون کارگزار دین، طلبکار از او. اما "جوانمردان" که مرده‌ریگ ایاران را ربودند، با پیوستن به فرقه‌های صوفیانه، راه و رسم ایاران را دگرگون کردند و به خدمت قدرت در آمدند. آنان برای رونق کار خود در بازی‌های قدرت، که ایجاد فرقه‌های گوناگون است، شرکت کردند.

پانویس‌ها:

۱- برای ترجمه تفضلی نگاه کنید به: مینوی خرد ۱۳۵۴.

۲- نگاه کنید به مقدمه مصطفی جواد بر این معمار البغدادی ۱۹۵۶ گرچه مصطفی جواد نگاه انتقادی ندارد.

۳- همانجا.

۴- همانجا

۵- لمبتون ص ۸۸

۶- همانجا

۷- نگاه کنید به زیرعنوان "ویژگی‌های رساله‌های جوانمردی" بخش ۱۹

۸- روایت پهلوی. بخش ۱۴. ترجمه میرفخرائی ۱۳۶۷ ص ۱۹ که با ترجمه بالا تفاوت اساسی ندارد.

مجموعه مقالاتی است که رابرت برنر در سال‌های مختلف در پیوند تاریخ و تاریخ تحلیلی به نگارش در آورده است. نظرات رابرت برنر در مورد تحولات تاریخی از مدتها پیش مورد توجه ویژه صاحب نظران بوده است. مقاله‌ی معروف او با عنوان "گذشته وحال" که در سال ۱۹۷۶ انتشار یافت به دلیل طرح نظریه‌ی جدید، به "بحث برنر" شهرت یافت. به همین گونه، درس گفتار او در "بریتیش آکادمی" در سال ۲۰۰۷ که سنتز روشن‌گرانه‌ای بود از نظرات او در باره مسایل گذار تاریخی، زمینه‌ی طرح نظرات و مباحث تازه در این عرصه را فراهم کرد.

مجموعه نوشته‌های این کتاب به باور عده‌ای از نظریه پردازان، بیشترین ادای سهمی‌ست که یک فرد به تنهایی در پیوند با نظریه ماتریالیستی تاریخ در پنجاه سال گذشته، داشته است.

هرکدام از مقالات کتاب بنا به ضرورت به عرصه‌ای ویژه از تاریخ و تحولات تاریخی متمرکز شده‌اند. ماهیت جوامع پیشاسرمایه‌داری، ماهیت و ویژه‌گی‌های جامعه‌ی سرمایه‌داری، تکامل اقتصادی-اجتماعی در سده‌های میانی و اوایل دوران مدرن و انقلاب صنعتی در انگلستان و مقایسه اوضاع انگلستان با دلتای "یانگ تز" در چین، از جمله مباحثی‌ست که در این کتاب آمده است. کتاب **مالکیت و توسعه** توسط انتشارات ورسو در ۴۰۰ صفحه انتشار یافته است.

رابرت برنر، پروفیسور تاریخ در دانشگاه کالیفرنیا در لس آنجلس UCLA آمریکا است. نوشته‌های دیگر رابرت برنر عبارت‌اند از: **تجار و انقلاب**، رونق اقتصادی و رشد بادکنکی، اقتصاد کنونی آمریکا و اقتصاد جهان آشوب‌زده. کتاب رابرت برنر «بحران در اقتصاد

جهانی» توسط حسن مرتضوی به فارسی ترجمه شده است.

The New-Old World Perry Anderson

نظم نوین - کهن جهانی
نویسنده: پری اندرسون

کتاب **نظم نوین - کهن جهانی** اثری است در تاریخ مدرن و تحلیل سیاسی. کتاب بطور مشخص به بررسی پروژه‌ی اتحادیه اروپا می‌پردازد. به باور پری اندرسون، هدف از تشکیل اتحادیه اروپا، پی‌افکندن قدرت سیاسی و اجتماعی است که از ادغام مجموعه کشورهای عضو شکل می‌گیرد. در بخشی از کتاب، پری اندرسون به بررسی تنشی می‌پردازد که در نتیجه گسترش رو به شرق این اتحادیه - که به نظر او این کار در خدمت سیاست خارجی آمریکا - و رأی منفی مردم تعدادی از کشورهای عضو، به قانون اساسی این اتحادیه، پیش آمده است.

به نظر پری اندرسون از لحاظ اقتصادی، پروژه اتحادیه اروپا مبتنی است بر اقتصاد نئولیبرال. او نشان می‌دهد که همه دولت‌های متمایل به "سنتز" عضو این اتحادیه، چنین سیاست اقتصادی را دنبال کرده‌اند. از نگاه پری اندرسون پروژه اتحادیه اروپا که هدف آن پشت سرگذاشتن دموکراسی‌های ملی است، رأی مردم را چنانچه این رأی بر خلاف این پروژه باشد، بر نمی‌تابد. او در این پیوند، به ارزیابی نظریه‌ی **هایک** می‌پردازد که می‌گوید حمایت از اقتصاد بازار ممکن است ساختار سیاسی‌ای شامل چندین دولت را ایجاد کند که رأی و نظر مردم در آن جایی نداشته باشد.

نویسنده با اختصاص دادن فصل‌هایی از کتاب به اوضاع فرانسه، آلمان، ایتالیا و ترکیه و با ارزیابی نظریه‌های موجود در مورد پروژه اتحادیه اروپا، تصویری واقعی از ماهیت این اتحادیه بدست می‌دهد. این تصویر هیچ شباهتی با تصویری دیگری که عده‌ای از نظریه‌پردازان از این اتحادیه ارائه می‌دهند و آن را نماد اخلاقی-سیاسی برای دیگر نقاط دنیا می‌دانند، ندارد.

کتاب **نظم نوین - کهن جهانی** توسط انتشارات ورسو در ۳۶۴ صفحه انتشار یافته است.

پری اندرسون استاد تاریخ در دانشگاه کالیفرنیا در لس آنجلس آمریکا UCLA و عضو هیأت تحریریه نشریه **نیو لفت رویو** است.

از پری اندرسون تا کنون کتاب‌های زیر به چاپ رسیده است: **گستره**، تبار حکومت خودکامه، نگاهی به مارکسیسم غربی، مباحث مارکسیسم انگلیسی، در مسیر ماتریالیسم تاریخی، گذار از جهان باستان به فنودالیسم، و منشاء پست مدرنیته.

Gender Inequality EDITED BY ERIK OLIN WRIGHT

نابرابری جنسیتی

جمع نویسندگان

ویراستار: اریک اولین رایت

دورانی که در آن، مرد، نان‌آور خانه و زن، خانه دار و مسئول نگهداری کودک و یا کودکان به حساب می‌آمد در بسیاری از کشورها به پایان رسیده؛ اما نابرابری جنسیتی، همچنان پا بر جا مانده است. کتاب **نابرابری جنسیتی** به مسئله نابرابری در خانه می‌پردازد و بطور ویژه، تنشی که بین کار و زندگی

Articles

Martijn Konings and Leo Panitch: US Financial Power in Crisis

Joseph Fracchia: The Capitalist Labour-Process and the Body in Pain: The Corporeal Depth of Marx's Concept of Immiseration

Jeffery R. Webber: Rebellion to Reform in Bolivia. Part III: Neoliberal Continuities, the Autonomist Right, and the Political Economy of Indigenous Struggle

Steve Wright: Mapping Pathways Within Italian Autonomist Marxism: A Preliminary Survey

Roland Boer: A Titanic Phenomenon: Marxism, History and Biblical Society

Intervention:

Ben Fine and Alfredo Saad-Filho: Production vs. Realisation in Marx's Theory of Value; A Reply to Kincaid

Jim Kincaid: Production versus Capital in Motion: A Reply to Fine and Saad-Filho

Review Articles

Enzo Traverso: on Arno Mayer's the Furies: Violence and Terror in the French and Russian Revolutions

Paul Mattick: on David Harvey's Limits to Capital

Owen Hatherley; on Judd Stitzel's Fashioning Socialism – Clothing, Politics and Consumer Culture in East Germany

ترجمه شده‌اند. آخرین اثر مهم تاثیرگذار ارنست مندل کتاب «سرمایه-داری پسین» است که نقش مهمی در مطالعات اقتصاد مارکسیستی دارد. ارنست مندل از سن شانزده سالگی به مبارزات انقلابی روی آورد و دوبار از بازداشتگاه نازی‌ها گریخت. در سال ۱۹۳۸ تعدادی از اعضای خانواده ارنست مندل به دست نیروهای اشغالگر آلمان نازی بازداشت و در اردوگاه‌های آدم-سوزی از بین رفتند. یان ویلیم استوچه از جمله نخستین کسانی است که به آرشیو شخصی ارنست مندل دست یافته است. او در این کتاب مدارک جالبی را درباره‌ی فرارهای ارنست مندل از اردوگاه نازی‌ها و نقشی که در جنگ-های چریکی آمریکای لاتین ایفا کرده منتشر کرده است. نویسنده این کتاب به بازگویی روابط مندل با روشنفکرانی مانند سارتر و بلوخ و انقلابیونی چون چه‌گوارا پرداخته است. کتاب زندگی‌نامه ارنست مندل، همچنین، گوشه‌ای از زندگی خصوصی و گاه تراژیک ارنست مندل را در اختیار خواننده می‌گذارد. این کتاب توسط انتشارات ورسو به چاپ رسیده است.

نشریه شماره ۱۶ (۴) «ماتریالیسم تاریخی» منتشر شد
پژوهشی در نظریه‌ی مارکسیست انتقادی

Historical Materialism
Research in Critical Marxist Theory
Volume 16 Issue 4 -2008

در خانه، برای زنان شاغل وجود دارد را مورد بررسی قرار می‌دهد. کتاب شامل مجموعه مقالاتی است از چند نویسنده که هر کدام از زاویه‌ای، به تحلیل واقعیت نابرابری جنسی می‌پردازند. نقش تفاوت‌های طبقاتی در نابرابری جنسی، موضوع نگره‌داری از کودکان، و نقش پدر در خانواده‌ای که زن و مرد هر دو شاغل هستند، از جمله مباحث این کتاب را تشکیل می‌دهد.

نویسنده‌گان کتاب عبارتند از **نانسی فولبر، جان گورنیک و ماریسا میرز** که هر سه در ضرورت ایجاد تغییر در زندگی زنان، با یک دیگر، هم‌نظرند. کتاب نابرابری جنسیتی توسط **اریک اولین رایت** ویراستاری شده است. این کتاب را نیز انتشارات **ورسو** منتشر کرده است.

First Ever biography of one of the leading revolutionary thinkers of late capitalism
Ernest Mandel: A Biography
Jan Williem Stutje

ارنست مندل: یک زندگی‌نامه نویسنده: یان ویلیم استوچه

ارنست مندل یکی از پیشگامان جنبش سوسیالیستی بود که در سال ۱۹۲۳ در بلژیک متولد شد و در سال ۱۹۹۵ درگذشت. او یکی از نظریه‌پردازان مهم اقتصاد مارکسیستی بود و به چند زبان آشنائی کامل داشت. ارنست مندل از موثرترین متفکران عصر کنونی است که در شکل‌گیری مبارزات نظری و عملی «نسل ۱۹۶۸» تاثیرات زیادی به جا گذاشت. نوشتارهای او در عرصه اقتصاد، تاریخ، فلسفه، سیاست و فرهنگ یکی از مهمترین آثار جنبش سوسیالیستی در قرن بیستم‌اند و به بیش از ۴۰ زبان

